

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Пугач В. Ю., Пугач С. В.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Поставлено питання розвитку соціально-економічних систем в регіоні, аналіз концепцій розробки і організації виконання комплексних програм соціального захисту та забезпечення обслуговування населення Вінницької області. Виявлено основні проблеми управління розвитком соціально-економічних систем.

In graduation presented the question of socio-economic systems in the region, analysis the concepts of development and implementation comprehensive programs of social protection and ensure the Service of Vinnitsa region. Found the main problems of developing socio-economic systems.

I. Вступ. Суспільство в цілому та його соціально-економічна система на сучасний момент настільки складні, що потребують існування особливої підсистеми, яка має забезпечувати їх цілісність. Саме такою є підсистема управління розвитком соціально-економічних систем. Від стійкості і скерованості такого управління залежить рівень життя суспільства.

II. Постановка завдання. Метою проведення даного дослідження є аналіз процесу управління соціальним забезпеченням та розвитком соціально-економічного потенціалу регіону, виявлення основних проблем цього процесу.

III. Результати. Властивості соціально-економічних систем передбачають розробку певних методів та підходів до управління ними. Так, основними властивостями даних систем можна вважати: динамічність економічних процесів, що полягає у зміні параметрів та структури економічних систем під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів; стохастичний характер економічних явищ, з огляду на який для їх опису застосовуються статистичні методи дослідження, тому що поведження економічних систем не піддається точному детальному опису та прогнозуванню; закономірності економічних процесів суспільства можна виявити тільки на підставі достатньої кількості спостережень; соціально-економічні процеси не можна ізолювати від зовнішнього середовища та спостерігати їх у відокремленому вигляді.

На рівні регіону управління соціально-економічним розвитком пов'язується з формуванням системи господарювання на території регіону та трактується як діяльність центральних органів і відомств у напряму організації господарства даної території і місцевих органів з організації всього господарства на підвідомчій їм території. При формуванні системи управління соціально-економічним розвитком регіонів необхідно враховувати певні особливості: вона є динамічною системою, що складається з керуючої та керованої підсистем, а також має велику кількість комунікативних зв'язків, відчуває значний вплив різноманітних факторів зовнішнього середовища.

Роль держави в забезпеченні розвитку регіонів не обмежується лише регуляторними функціями: стимулюванням економічного зростання, раціонального використання трудового потенціалу, забезпеченням прогресивних зрушень у галузевій і територіальній системах, підтримкою експорту продукції та послуг. Головною метою оптимізації управління розвитком регіонів стає забезпечення економічної й соціальної стабільності, захист вітчизняних виробників на світових ринках, правовий перерозподіл доходів громадян, зміцнення існуючого устрою тощо.

Аналіз показників соціально-економічного розвитку регіону – Вінницької області дозволяє зробити такі висновки:

- економіка регіону має недостатній рівень конкурентоспроможності, значний ступінь залежності та вразливості від змін зовнішньоекономічної кон'юнктури, зростання вартості енергоресурсів;

- інвестиційні можливості підприємств та територій області залишаються обмеженими, недостатніми є обсяги залучення іноземних інвестицій;

- неефективно використовується ресурсний потенціал розвитку та конкурентні переваги регіону;

- залишається низькою частка інноваційної продукції в обсягах промисловості;

- відбувається загострення та накопичення системних економічних і соціальних проблем, які стримують економічне зростання та поліпшення умов життя мешканців Вінницької області.

На даний момент створено багато програм соціального захисту та розвитку населення регіонів, на прикладі Вінницької області розглянемо їх основні концепції.

Так, «Регіональна середньострокова програма соціально-економічного розвитку Вінницької області до 2011 року» передбачає: поліпшити

інвестиційну привабливість підприємств області; вирівняти соціально-економічні умови та стандарти; покращити рівень медичної допомоги та рівень освіти; підвищити рівень розвитку мережі закладів освіти, культури, охорони здоров'я і спорту; забезпечити збереження об'єктів культурної спадщини; реалізувати програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства; впровадження енергозберігаючих технологій та здешевлення вартості послуг з постачання енергоресурсів, забезпечити впровадження інвестиційних проектів. Це дасть можливість залучити фінансові ресурси і як результат забезпечити збільшення темпів обсягів виробництва, випуск нової номенклатури продукції, товарів, надходжень до бюджетів та створення 8,4 тис. нових робочих місць.

«Стратегія регіонального розвитку Вінницької області на період до 2015 року» визначає основним своїм напрямком соціальну орієнтованість, комплексний та системний підхід, що забезпечують зростання економічних показників, випереджаючий розвиток основних напрямків та послідовність програмних документів, направлених на вирішення проблем подолання обмежень в соціально-економічному розвитку Вінницького регіону. Основними цілями стратегії є: підвищення якості життя населення; забезпечення сталого соціально-економічного розвитку на підставі підвищення конкурентоспроможності економіки області на інноваційно-інвестиційних засадах; поглиблення міжнародного, міжрегіонального та транскордонного співробітництва; створення потенціалу майбутнього розвитку територій; просторовий розвиток територіальних громад; формування стратегічного партнерства влади, бізнесу, та громадського суспільства.

«Меморандум про спільну діяльність щодо реалізації Комплексної Програми розвитку молодіжного підприємництва у Вінницькій області» від 13 липня 2006р. передбачає виконання основних заходів даної програми: створення комплексної інформаційної бази щодо розвитку молодіжного підприємництва у Вінницькій області; створення мережі інформаційно–консультаційних центрів підтримки підприємництва; створення системи соціальних підприємств для молоді; розширення діяльності соціальних підприємств на всю територію області – створення завершеної самоокупної системи розвитку молодіжного підприємництва із елементами соціального спрямування.

Спільними рисами концепцій даних програмних документів є соціальна орієнтованість та направленість на вирішення основних проблем і покращення соціального захисту населення. Проте, не

зважаючи на все, сучасний стан суспільства доводить, що продовжує залишатись цілий ряд актуальних проблем управління розвитком соціально-економічних систем регіону, до їх числа можна віднести наступні:

- недостатня увага органів управління до критичного стану основних фондів житлово-комунального господарства та зношеності водопровідних та каналізаційних мереж, повільна газифікація населених пунктів та відсутність рішучих та результативних дій з утилізації відходів;

- обмеженість інвестицій на будівництво та реконструкцію закладів освіти, культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту;

- недостатній рівень забезпечення конкурентоспроможності промислового і аграрного секторів економіки;

- низький рівень технологічного покращення виробництва регіону через обмеженість власних інвестиційних ресурсів підприємств для модернізації виробництва та неможливість залучення ресурсів бюджетів;

- продовження тенденції до скорочення чисельності зайнятих в сільськогосподарському виробництві через відсутність мотиваційних основ;

- висока питома вага зайнятих в неофіційному секторі економіки;

- невідповідність якості та кількості підготовки кадрів вимогам ринкової економіки.

IV. Висновки. Підсумовуючи проведені нами дослідження з аналізу проблем управління розвитком соціально-економічних систем у Вінницькій області, слід зазначити, що основними причинами їх виникнення є не відсутність бажання керівництва регіону, вирішувати гострі соціально-економічні питання, а глибокі негативні процеси в економіці країни, які тягнуть за собою, перш за все, відсутність достатнього фінансування для розвитку тих чи інших об'єктів соціально-економічного значення.

Дослідження проведено в рамках виконання магістерської роботи.

Список використаної літератури

1. Господарський кодекс України – К., 2003.
2. Економічна кібернетика. Навч. посібник / Шарапов О.Д., Дербенцев В.Д., Семьонов Д.Є. — К.: КНЕУ, 2004. — 231с.
3. Б. Г. Шелегеда, Р. О. Баєвська. Ринковий механізм регіонального управління // Економіка и право – 2009. - №1 - с.16-20
4. Матеріали офіційного сайту Вінницької обласної державної адміністрації www.vin.gov.ua.